

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

An ius patronatus, & officia Ecclesiastica vendi, alienarique possint absque
simonia. punct. 14.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

inuendibile si, etiam ius percipiendi fructus ab illo inseparabile; inuendibile erit: ubi tamen non est recepta Bulla Pij V. solum erit in simonia iuris humani vendere has pensiones: quia ex stylo curie prohibentur vendi, & venditores tanquam simoniaci puniuntur: ita Valent. *diffinit.* 6. qu. 16. p. 3. in fine.

9. An vero redimi possint propria autoritate huiusmodi pensiones; non est leuis difficultas. Negat Flamin. *lib. 6. de resignat. benefic. quast.* 2. numer. 128. cum Nauat. *comm.* 52. *cap. 53. de Præbendis: notus lib. 9. de iustit. quast.* 7. art. 2. *Videtur in relect. de Simonia, nu.* 52. *cap. 53. Azot. 2. p. iustit. moral. lib. 8. c. 10. quast.* 6. Fundamentum eorum est, quia beneficiarius redimens pensionem, reddit beneficium sibi magis utile: quia potest colligere illam partem fructuum, quam solueret: ab ea potestas autem colligendi illam partem fructuum non annexa titulo spirituali, siquidem est propter officium sicut & potestas colligendi reliquas partes. Ergo fieri non potest.

10. Verum hæc ratio ut notauit Valent. *disp. 6. quast.* 16. p. 3. vult, validus in fine, pag. 1664. æquè probat de redemptione omnis pensionis, siue ea recipiatur ab alio propter causam spirituales, siue propter temporalem: semper enim videtur esse aliquid spirituale, quod beneficiarius clericus acquirit, seu retinet post redemptionem pensionis. Quapropter ipse Valent. *suprà* A. affirmat quamlibet pensionem redimi posse, propria autoritate absque simonia: & idem tenet Caietan. in *opusculo septemdecim respons. res.* 10. *Lessius lib. 2. c. 35. dub.* 22. *num.* 124. *cap. numer.* 29. *Tolet. lib. 5. c. 92. num.* 1. *dictio* 3. *Suarez lib. 4. c. 26. n. 2. cap. 16.* Rationem huius conclusionis optime reddit Valent. *suprà*, quia illud, quod per se, & immediate acquirit redimendo pensionem est immunitas, & libertas ab obligatione, & onere pendendi quotannis illam partem fructuum, ut de se constat: libertas autem ab hoc onere, & obligatione non est spiritualis, neque spirituali per se annexa: nam esto inde sequatur beneficium tibi fore magis utile, & facultatem habere retinendi omnes fructus, hoc est extrinsecum, & accidentarium redemptioni pensionis: si quidem redemptio non per se respicit hanc utilitatem, sed solum illam libertatem, & immunitatem à quotannis solutione. Adde, redemptio pensionis nihil aliud est, quam quædam anticipata solutio fructuum, quos singulis annis tenebaris exhibere. Cum igitur fructus vendi possint, etiam & redimi. Nihil ergo spirituale, neque spirituali annexum emittitur. His tamen non obstantibus ad redemptionem pensionis, solet semper auctoritas Pontificis interuenire: non quia necessaria, sed ad maiorem securitatem: ut bene Toler. *suprà*, & quia iam ex stylo curie hoc est receptum: ut bene probat Garcia 1. *cap. 5. à num.* 23.

11. Notandum tamen est, resignantem beneficium cum onere pensionis non posse facere pactum ut constituta pensio redimatur: quia aperta continet simoniam: est enim illud onus pretio æstimabile: & ita tenet Lessius *lib. 2. de iustit. c. 31. dub.* 22. *n. 124.* Gigas *quast.* 87. *ad finem.* Garcia 1. *p. de benefic. cap. 3. numer.* 172. *Tolet. lib. 5. cap. 92. num.* 1.

12. Quod dictum est de pensionibus, quæ titulo spirituali donantur, idem dicendum de præstimoniiis, seu sinecuris, quæ in omni sententia ad minus sunt pensiones clericales: cum nemini dentur nisi vt clerico, & vt in clericatu proficiat: & in probabiliori sententia non solum sub pensionibus comprehenduntur, sed etiam sunt propria beneficia: ut tenet Nauat. *cap. 21. de orat. num.* 9. *Soto lib. 10. de iustit. quast.* 5. *artic.* 3. Gigas *quast.* 30. *de pensioib. num.* 1. *Suarez 1. 1. de Relig. lib. 4. de horis canonicis, c. 22. num.* 8. & Garcia *innumeris relectis, 1. p. de benefic. cap. 2. n. 172. esto num.* 118. aliquos in contrarium referat. Et videtur conuinci ex *cap. vlt. de concess. præbenda in 6.* ubi præstimonium cum aliis beneficiis Ecclesiasticis annumeratur. Et ratio est, quia habet omnes qualitates requisitas ad beneficium: quæ sunt conferri personis Ecclesiasticis ab Ecclesiastico prælato, purè, & sine pacto, & in perpetuum, cum onere ad aliquod munus spirituale, scilicet ad pensum Beatæ Virg. ex Bulla Pij V. supra citatæ: quæ omnia reperiuntur præstimoniiis, ut constat ex Panormit. 2. *volum. conf.* 47. & ex Suarez *loco citato.*

13. Sed quid dicendum de commendis coadiutoriiis, capellanis, & hospitalibus, an vendi possint? Quod attinet ad commendas, respondeo, aliam esse commendam spirituales, aliam seculares, & militarem. De commendam spirituali, qualis est illa, per quam Ecclesia alicui commendatur, ut in ea Sacramenta administret, quæ alio omnino vicaria vocatur, certum est siue temporalis sit, siue perpetua vendi non posse: quia his commendis, seu vicariis committitur spiritualis iurisdictio: & habetur expressè in *cap. non satis cap. ad nostram de Simonia.* De commendis vero militaribus, dicendum est simoniam non esse illarum venditionem, aut pecunia illarum obtentionem procurate, quia sunt merè seculares nullam spirituales functionem secum adducentes, sed dantur personis Ecclesiasticis in stipendium, & præmium

militariæ: & ita tenet Suarez *lib. 4. cap. 27. num.* 7. *cap. 9. Manuel. in summ. 2. 2. cap. 49. num.* 12. Vega 2. *p. sum. cap. 101. casu.* 52. Petr. de Ledesma 2. *p. sum. trad. 12. circa 10. con. elusivem.* Erat tamen contra iustitiam illarum venditio, ut bene aduertit Suarez & Manuel *suprà*. Quia magister ordinum, vel Rex, cui est commissa distributio harum commendarum non est dominus, sed dispensator, & non supremus, sed sub Pontifice, qui Regi facultatem reddit non ad illas vendendas, sed distribuendas. Possunt tamen huiusmodi commendæ donari à Rege, vel magistro, cum onere, & obligatione exhibendi aliquod temporale munus. Vg. ire in Africam, vel Indias, illisque feruere, vel soluere alteri aliquam pensionem, vel in assignatione pensionis habeatur ratio iustæ distributionis, seu finis talium præbendarum: ita Suarez *suprà*, & addit posse Pontificem causa intercedente concedere facultatem Regis illas vendendi, præcipue si pretium in maiorem utilitatem militariæ cedat.

14. Coadiutoria, beneficiorum, quæ nihil aliud sunt, quam quædam facultates autoritate Pontificis concessæ exercendi officium, quod proprietas exercere & tenetur, tamen cum futura successione concedatur: beneficia non sunt: ac promittit pecunia obtruncas eas coadiutorias, non committit simoniam iure Ecclesiastico punibilem: imo nec vllam simoniam, si pecuniam non vt pretium facultatis, sed in sustentationem concedentis coadiutoriam tribuas.

Idem à fortiori dicendum est de capellanis autoritate Episcopi non creditis, quæ quia beneficia non sunt, possunt absque labe simoniae pecunia obtineri, ut aliis relectis docet Gonzalez *reg. 8. Cancellar. gloss.* 5. in *princ. num.* 25. & restat à Rota fuisse sæpe declaratum.

15. Hinc dicendum de hospitalibus. Et quidem quæ autoritate Episcopi instituta non sunt & sub eius cura non existunt, sed priuata voluntate eriguntur, Ecclesiastica non censentur, licet pia loca dici possint, nec materia sunt simoniae, ut tanquam indubitatum supponit Suarez *lib. 4. de simon. c. 27. numer.* 11. Hieronym. Gonzalez *suprà* *reg. 8. Cancellar. gloss.* 5. *§. 4. num.* 22. Solum est dubium de illis hospitalibus, quæ religiosa, seu Ecclesiastica dicuntur eo quod sit autoritate Episcopi instituta, & sub illius cura existant: iuxta *cap. ad hæc de Religiosis domibus.* Hæc igitur sunt in duplici differentia, alia quæ secum afferunt administrationem spirituales, alia quæ solum temporalem pericentem ad gubernationem. De primis nemini est dubium committi simoniam, si vendatur eorum administratio: docet DeLuca *de Benefic. 1. p. quast.* 3. *n. 3. cap. 28. cap. p. 2. quast.* 11. *n. 14.* Beda *de benefic. in comm. in præfat. n. 4.* Rebuff. in *præfat. cap. de deuolut. n. 73.* Suarez *lib. 4. cap. 27. num.* 11. De secundis vero, quæ functionem spirituales non habent, sed tantum temporale regimen cum tota sollicitudine pertinent ad eorum infirmorum dicendum est, simoniam non esse simoniam iuris diuini administrationem vendentes, quia est temporalis nulli officio Ecclesiastico per se annexa, & colligitur ex Clement. *quæ coniungit, §. 1. de Religiosis domibus* tamen simoniam iuris humani. Quia in *cap. Saluator. 1. quast.* 3. prohibetur sub specie religionis, & vitandi simoniam venditio officij administrationis rerum Ecclesiasticarum: cum autem bona horum officiorum Ecclesiastica sint ex institutione Ecclesiæ, sit sanè comprehendi sub illa generali prohibitione: & ita tradit glossa ibi: verbo *quæ in idem*, *cap. c. ead. m. causa, cap. quast.* verbo *qui claudat, hostia*: & Suarez *lib. 4. c. 27. n. 11.* Gonzalez *suprà* *reg. 8. Cancellar. Glossa 5. §. 4. n. 22.* cum Gomez *de expectatiuis, n. 93.* verb. *et ipsa sunt notanda.*

PUNCTUM XIV.

An ius patronatus, & officia Ecclesiastica vendi, alienarique possint absque simonia?

SVMMARIVM.

1. Ius patronatus venditio simonia est ex iure Ecclesiastico.
2. An vero sit ex iure diuino? Negant plures.
3. Probabilius est esse inuendibile.
4. Ius patronatus transferretur iure hereditario, donatione & venditione.
5. Expresso iure patronatus in venditione vills, cui est annexum, non constituit simoniam.
6. Ius patronatus non est aere fundus, sed persona non transfertur vendentis bonis omnibus illius: vt probabilius defenditur.
7. Quid, quando bona essent annexa iuri patronatus, & vendiderentur.
8. Extra supradictos modos nec vendi, neque transferri potest ius patronatus.

9. *Venditio officiorum temporalium Ecclesie simonia est iuris humani, ex probabiliori sententia.*

1. **C**ertum est venditionem, translationemque iuris patronatus simoniacam esse iure Ecclesiastico hunc precio fiat, ut habetur in *cap. 1. de iure, & c. prateria, & alij de iure patronat.* Et ratio est quia ius patronatus est ius presentandi ad beneficia concessum laicis ab Ecclesia ex gratitudine alicuius obsequij ab aliis acceptis, ac proinde est spiritualibus annexum.

2. Difficultas est inter Doctores, an ius patronatus sit ex lege divina inveniendum? Nam Abbas, Decius, & alij in *Rub. de iure patronat. & in cap. quanto de iudicis: & Soto lib. 9. quest. 7. art. 1. Nauarr. cap. 23. num. 98. & 99. Syluest. verb. Simonia, quest. 2. & alij rursus à Suarez lib. 4. de Simon. cap. 18. num. 6. sine negant esse inveniendum ex lege divina: rationem reddunt; quia hoc ius in se non est spirituale, sed tantum spiritualibus annexum, cum detur laicis, & transferat ad heredes, seu extraneos per donationem, aut venditionem, ut constat ex iure, & ex praxi. Item eius actus, qui est presentatio ad beneficium non videtur spiritualis, cum ratione illius presentatus non acquirat ius in beneficium, quousque praelatus illud conferat.*

3. Nihilominus probabilis existimo ex iure diuino inveniendum esse docet Glossa in *cap. pia mentis 16. quest. 7. & in cap. prateria 1. de Transactionibus: Lessius c. 35. dub. 22. num. 128. Suarez. 1. 1. de Relig. lib. 4. de simonia cap. 28. n. 7. Ratio est, quia hoc ius est spirituale, vt potest ab Ecclesia institutum, & concessum per potestatem spirituales, & ordinatum ad actum spirituales, qualis est presentatio. Neque obstat dari laicis, & transferri ad heredes; nam hæc proueniunt ex gratia, & fauore Ecclesie, quæ sicut potest communicare laicis eligendi ad beneficia, quod spirituale est, sic communicauit ius presentandi. Quia vero ratione hoc ius ad heredes, & extraneos transferatur absque simonia statim dicimus. Et per hæc satisfactum est contrariæ rationi. Dicimus namque, ius patronatus esse spiritualibus annexum, scilicet beneficij presentatio, sicut etiam ius eligendi, & potestas conferendi beneficium est annexa spiritualibus, sed hoc non obstat, quominus etiam sit in se spirituale, & sacrum, sicut est potestas conferendi beneficia, & ius eligendi ad alia. Ad confirmationem vero respondeo presentationem dare ius ad beneficium presentato non proximum sed remotum quatenus ex vi presentationis, si persona idonea sit, necessario debet iniri, & significasti & c. *suggestum de patronat.* neque alius sine hac presentatione potest institui. *cap. illud praterendum De iure patronatus.**

4. Sed inquit quibus modis ius patronatus in alios transferatur. Respondeo tribus modis hoc fieri posse, ut notauit Glossa in *cap. cum seculum de iure patronatus & Suarez lib. 4. de simonia cap. 28. num. 15.*

Primus modus est iure hereditario, & extenditur non solum ad heredes necessarios, sed etiam voluntarios, non solum consanguineos, sed etiam extraneos, ut ius absolutè loquitur, & nihil distinguit, ut notauit Glossa per textum in *element. 2. de iure patronat. & Ioan. Andr. in dicto cap. cum seculum. & sumitur ex cap. considerandum, cap. si plures 16. quest. 7.*

Secundus modus assignatus à Glossa, & à Suarez *supra num. 16.* est per liberalem donationem; quia vnusquisque potest transferre ius quod habet, ut dicitur in *cap. iuram. de iure patronat.* Aduertendum tamen est donationem hanc fieri posse loco religioso absque consensu Episcopi, ut habetur explicitè in *cap. unico de iure patronat lib. 6.* Aliis vero personis necessariis est consensus Episcopi ad valorem donationis arg. deducto à contrario sensu ex *supradicto cap. vbi tanquam speciale conceditur locis religiosis donationem iuris patronatus illis factam sine assensu Episcopi ratam esse: sic tenet communis sententia canonistarum, ut testatur Suarez *supra.* Aduertit tamen, & bene nullum esse ius, in quo hæc conditio expostuletur expressè: nam *cap. cura, cap. quod autem, cap. cum laicis de iure patronat. & cap. neminem 16. quest. 7.* non loquuntur de iure patronatus, sed de ipsi Ecclesiis, seu beneficiis, quæ sine autoritate Episcopi non possunt à patronis conferri, non solum aliis priuatis personis, verum nec locis religiosis, Quocirca solum ex communi sententia fundata in *cap. unico de iure patronat. in 6. hæc conditio requiritur.**

Tertius modus transferendi ius patronatus est cum re vendita, *cap. ex litteris, cap. cum seculum. De iure patronat.* Pro cuius explicatione adducto cum Suarez *cap. 18. num. 17.* dupliciter posse alieni laico ius patronatus conuenire, scilicet vel ratione alicuius rei, quam possidet, cui veluti cohæret ius patronatus, vel immediate ratione sue personæ, quia ipse fundauit Ecclesiam, vel est successor eius, qui illam fundauit, & ius in ipsum transiit aliquo ex duobus prioribus modis. Quando ergo ius patronatus inest fundo, aut villa, in qua est Ecclesia, tunc rectè intelligitur vendita tertia, & villa cui est coniunctum transferri cum illa sine venditione talis iuris?

quia non carius venditur ratione ius patronatus illi inhærentis, sicut venditio calice non venditur consecratio. etiam cum venditione calicis transferatur, quia ratione consecrationis carius non venditur. Neque ad hanc venditionem consensus Episcopi requiritur, ut colligitur ex *cap. cum seculum de iure patronat. & ex communi praxi.* Ex quo fit, si per venditionem villa potest transferri ius patronatus absque consensu Episcopi à fortiori poterit transferri, si villa liberè donetur, & iuxta hæc limitandum est, quod in secundo modo diximus de consensu Episcopi acquisito; intelligitur enim quando ius patronatus solum & per se donatur, secus vero si transferatur cum donatione villæ. Nam quod venditioni conceditur, multo magis liberali donationi concessum esse credendum est, cum hæc multo magis aliena sit à vi, apparentia, & specie simoniæ, & alioquin digna sit maiori fauore. Ratio autem est, quia accessorium sequitur naturam principalis, in illo autem casu ius patronatus se habet, sicut accessorium ad villas, quia est quasi accidens illi inhærens, & optimè quoad hoc comparatur cum calicis consecratione: ergo hæc Suarez *illo, numer. 17.*

5. Sed inquires, an propter venditionem iuris patronatus in venditione villæ constituitur venditio simoniaca? Respondeo si propter hanc rationem carius non vendatur simoniacam non esse, imo neque debere præsumi; quia expressio iuris patronatus annexi villæ conducere potest aliquando, ut de se ipso constat, ne puretur reteratum, aut separatum à villa iuxta Suarez *lib. 4. c. 28. numer. 18.* cum Nauarr. *conf. 12. de Simon.* Aduertit tamen optimam formam exprimentis ius patronatus in venditione esse per negationem, & non per affirmationem, v. g. si dicas te vendere villam non excepto in iure patronatus: hæc enim forma approbatur, in *cap. ex litteris de iure patronat.*

6. Petes secundò; an ius patronatus non cohærens fundo, sed personæ intelligatur transferri venditis bonis illius personæ. Affirmant plures ex canonistis, quos refert Couarr. *lib. 2. variar. cap. 18. num. 6. & seq.* Tenenda tamen est contraria sententia vt probabilior, cum Couarr. *ibi: & alij ab ipso relatis, & Lambert. de iure patronat lib. 1. 2. p. quest. 5. princ. art. 14. n. 20. & art. 15. n. 8. & 13. & Suarez lib. 4. c. 28. n. 19.* Garcia plures referent. 5. *part. de benefic. cap. 9. n. 13.* Ratio est; quia ius patronatus in illo casu non est annexum bonis. Nulla ergo ratio est quare cum illis transferatur, in heredem tamen transferatur ita disponente iure canonico, Clement. 2. *de iure patronat.* quia hæres cum personam defuncti repræsentet, succedit in iuribus, & honoribus non autem emptor, vt de iure sepulchuræ, colligitur, ex *leg. quia perinde 42. ff. ad S. C. Trebell.*

7. Quando vero bona alicuius personæ annexa essent iuri patronatus eo quod patronus instituit, ut quicumque ius patronatus possideret, talia similiter, bona possideret, affirmandum est cum Suarez *illo cap. 28. num. 22.* Si bona illa cedere possunt in veritatem & commoditatem patroni, & non tantum Ecclesie indigentis, posse inquam vendi, quia non est credibile voluisse testatorem sic arcate possidētē illa bona, vt nunquam alienare ea possit; ac proinde translatis illis bonis consequenter transferatur ius patronatus; quia illis est virtualiter annexum.

8. Extra hos casus, & modos ius patronatus nec emi, nec vendi, nec transferri potest, non solum licet, sed neque valde, quia in spiritualibus non possunt laici nisi quod eis concessum est à canonico iure, ut tradit Innocent. & Abbas in *cap. quanto de Consuetud. & Menoch. cum alij. conf. 90. n. 79. Suarez lib. 4. c. 28. n. 15.* In iure autem non inuenitur a ius modus transferendi iuris patronatus præter supradictos.

9. Restat de Officiis temporalibus Ecclesie dicere, an scilicet Simonia sit eorum venditio? Communior est sententia simoniam esse iuris humani, tenet Abbas Aman & Felin. in *cap. consulere de Simonia. Hostiens. in c. tua nos eodem titulo. Antonin. 2. part. tit. 1. cap. 5. S. 2. Victor. relect. de Simonia nu. 16. Caietan. verbo Simonia reg. 3. in fine. Soto lib. 9. quest. 5. art. 2. vel. sed interrogando vrges. Lessius lib. 2. c. 3. dub. 4. num. 26. Suarez lib. 4. cap. 29. num. 4.*

Et probari videtur ex *cap. si quis Episcopus 8. 1. quest. 1. ex cap. saluator. 1. quest. 3.* vbi cum Simone dicitur participare, qui officium æconomi, vicedomini, aduocati, sacristæ, castaldi & iudicis, vendit: & in *cap. consulere de Simonia. tam ementes, quam vendentes hæc officia cum Simone percipiuntur: percipiuntur autem cum Simone, quia committunt simoniam. Ergo. Quid autem intelligatur illis nominibus æconomi: vicedomini, aduocati, & c. optimè explicat Glossa. Lessius, & Suarez *supra.* Dicunt enim æconomum esse, qui res Ecclesie, & canonicorum gubernat. Sub quo à fortiori sacrista, vel thesaurarius, seu sacrarum rerum custos comprehenditur, vt multis relatis probat Suarez *illo c. 28. n. 11.* Vicedominus est, qui ream Episcopaliū cutam gerit. Aduocatus est ab Ecclesia constitutus ad causas eius defendendas: quod intellige cum Suarez *supra num. 9.* quando ex officio, & cu-*

ra speciali potestate ab Ecclesia recepta constituitur. Nam aduocatus, qui absque mandato ad patrocinandum assumitur, allegando de iure non perit proprie ad officia Ecclesiastica, de quibus hic sermo est, sed ille tantum, qui speciale habet ab Ecclesia, vel Episcopo mandatum, seu potestatem? alio nomine solet vocari syndicus, de quo est *ritul. in decretal. Et ex eius cap. unico* colligitur illum esse, cui generaliter Ecclesie negotia commendantur. Nomine vero caldali idem ferè significatur: nam ut ait Glossa *illo cap. saluator. & Lessius & Suar. locis citatis*. Denique significatur magister domus e. volumus 89. *dist.* Denique nomine iudicis significatur habens iurisdictionem loco Episcopi. Quando autem iurisdictione administranda spiritualis est, omnes conueniunt simoniacam esse, si vendatur, at quando solum ad res Ecclesiasticas temporale gubernandas committitur, est difficultas; an venditio huius iurisdictionis sit simoniaca, & videtur non esse; quia nihil habet spirituali annexum: & ita sentit glossa *cum Hugone in c. saluator verbo Et iudicem in fine*. Deinde quia videmus possidentes has iudicaturas alteri resignare pecunia sibi data, aut pensione sibi concessa: quæ est quædam virtualis venditio horum officiorum. Nihilominus Suar. *illo cap. 29. num. 10.* existimat nomine iudicis significari illo cap. iudicem temporalem, quem constituit potest Episcopus ubi habet iurisdictionem temporalem: quia iudex hic temporalis censetur administrator rerum Ecclesiasticarum, siquidem illi populi sunt Ecclesie, sicut Maior domus dicitur administrator rerum Ecclesiasticarum quia res quas administrat, pertinent ad Ecclesiam. Ergo continentur sub illa generali prohibitione, atque adeo est Simonia eius venditio. Vtraque sententia videtur probabilis. Pro prima facit, quia populi subiecti iurisdictioni Episcopi non proprie dici debent res Ecclesiasticæ, quia neque in cultum Dei, neque in sustentationem ministrorum Dei sunt ordinati, ac proinde illorum iudex temporalis non proprie administrator rerum Ecclesiasticarum dici debet.

Vltimo aduerto, Vrbani Pontificem, cum in *suprad. cap. saluator.* constituit generale prohibitionem vendendi res Ecclesie, nullo modo intellexisse res Ecclesie secundum se spectatas: hæ enim vt iam diximus absque Simonia vendi, alienarique possunt, sed intellexisse res Ecclesie quoad earum administrationem.

PUNCTVM XV.

Quæ permutatio in causis spiritualibus fieri possit absque simonia?

SUMMARIVM.

- 1 Extra materiam beneficiorum nulla permutatio est simoniaca.
- 2 Tractare partes de permutationis beneficiis, Et se vicissim obligare sub conditione si superior consenserit. Licetum est.
- 3 Permutatio beneficiorum, Et cuiusvis iuris spiritualis, si auctoritate propria fiat, est Simonia iuris humani.
- 4 Talis permutatio est nulla.
- 5 Permutatio beneficiorum auctoritate superioris licita est.
- 6 Fieri potest coram eo, qui potestatem habet beneficia conferendi.
- 7 Et fieri potest singulis mensibus.
- 8 De quibus beneficiis permutatio intelligatur.
- 9 Auctoritate ordinarij non potest fieri permutatio inter iura ad beneficia.

1. Certum est extra materiam beneficiorum nullam permutationem esse simoniacam: quia nullibi inuenitur prohibita. Nam licet in *cap. quam pio 1. quæst. 2. Et in cap. super eo De transact. Et cap. cum pridem, Et cap. ult. de Pactis* prohibeatur generaliter omnis pactio, quæ pro spiritualibus consequendis fit: hoc enim intelligi debet quando fit pactio dandi temporale pro spiritualibus: dum enim id quod datur ab spiritualibus obtinendis distinguunt, satis significat loqui de temporalibus munere dato pro spiritualibus, vt rectè explicat Suar. *lib. 4. de Simon. cap. 31. num. 20.* cum glossa *in cap. quam pio 1. quæst. 2. verbo Pactio, Et in cap. ult. de Pactis. verbo cessare.* ubi Abbas, Cardinal. & alij. Idem tenet Soto *lib. 9. quæst. 5. in fine, Tolet. lib. 5. cap. 88. num. 2. Lessius lib. 2. cap. 35. dub. 4. num. 31.*

Hæc autem spiritualia, vt notauit Suar. *num. 21.* duplici sunt differentia. Quædam purè spiritualia vt sacramentum, sacrificium, oratio, consecratio, &c. alia mixta, quæ habent aliquid corporale antecedenter annexum, vt vasa, & vestes factæ, &c. De prioribus commutandis, vel non commutandis nunquam fit in iure mentio, sed solum cauetur, ne pretio vendantur: *c. ad nostram, c. non satis, c. cum in Ecclesia, de Si-*

monia. De posterioribus etiam nullum inuenitur ius prohibens permutationem vnius pro alio eiusdem ordinis: imo in *cap. ad quæstiones, De rerum permutat.* approbatur permutatio vnius Ecclesie pro alia facta, ubi glossa reddit rationem; quia spirituale spiritualibus commutatur. Verum est glossam illam expostulare auctoritatem superioris ad hæc permutationem faciendam. Sed hoc ideo verum est, vt dicit Suar. *supra* vel quia sic permutatio simul beneficiorum: vel quia Ecclesia parochialis non potest alicui conueniunt vni denno sine prælati auctoritate. At si res spirituales sine omnino sub libera potestate, & dispensatione commutantur, non erit talis auctoritas necessaria.

2. De materia autem beneficiorum in primis præmittendum est, simoniacum non esse, neque illicitum ante confessionem prælati tractare partes de permutatione, etiam sub onere pensionis, & se vicissim obligare si superior consenserit. Ratio est, quia nullibi inuenitur hæc obligatio, & mutus contractus prohibitus. Nam in *cap. quæstum, Et alij relatis.* solum prohibetur permutatio sine Episcopi consensu. At hæc obligatio non est permutatio, sed via ad illam, neque est pactio absoluta de permutatione, sed conditionata, quæ non habet effectum, quousque superior consentiat, & ita tradunt communiter doctores, Frederic. Senel. tractat. de permutat. benefic. *quæst. 38. num. 64. Et 65. Cardin. in cap. quæstum quæst. 39. num. 23. Suar. lib. 4. de Simonia cap. 3. a num. 7. Flamin. Paris lib. 6. de resignat. benefic. quæst. 2. a num. 20. Valen. 2. 2. dist. 6. quæst. 1. p. 3. vert. quarta pag. 1661. Lessius lib. 2. cap. 35. dub. 15. num. 92. his positus.*

3. Dico primo Permutatio beneficiorum, & cuiusvis iuris spiritualis beneficia concernentis, si fiat auctoritate priuata est illicita, & simoniaca contra prohibitionem Ecclesie habetur, *cap. cum olim cap. quæstum, de rerum permutat. cap. maioribus de Præbendis, cap. ult. de Pactis:* ita est communis doctorum sententia, vt videte est in *Rebuff. in præf. 3. p. 4. de permutat. n. 5. Vgolin. tab. 1. cap. 27. Radoano tit. de Simonia part. 3. cap. 3. Et 13. Suar. lib. 4. cap. 31. num. 8. Valen. dist. 6. q. 26. part. 3. vert. ac videte pag. 1659. etiam conuenit glossa, & Innocent. in *cap. quæstum, de rerum permutat.* dicentes præbendas eiusdem Ecclesie, & eiusdem rationis posse permutari priuatim, sed Holtens. Panormit. & alij ibi & doctores *supra* relati non admittunt exceptionem, & merito quia ius non admittit, cum prohibitio sit generalis. Quod a fortiori procedit in casu quo permutatio fiet in manibus superioris, & permutantes inter se conuenient de danda pensione ei, qui pinguius beneficium in alium resignauit, aut permutauit, vt bene dicit Valen. *quæst. 16. p. 3. vert. tertio modo pag. 1659. Et Man. Rodrig. 2. tit. sum. c. 95. n. 6. cum Arag. 100. art. 4. vert. est aliud dubium in 3. conclus. pag. 1121.**

4. Ex hæc conclusione infero cum Lessio *lib. 2. c. 35. dub. 17. num. 100. & multis alijs*, quos refert & sequitur Nicol. Garcia de *benefic. 11. p. c. 4. n. 6.* permutantes propria auctoritate beneficia, aut ius ad illa effectiue actum iniuriam, & nullam, ac proinde non posse propria auctoritate beneficium retinere: superior tamen posse in penam commissi criminis eos per sententiam beneficiis priuare, vt patet ex *cap. olim 7. De rerum permutat.* non tamen amittere ea ipso facto, imo neque incurtere censuras secundam probabilè sententiam.

5. Dico secundò permutatio beneficiorum auctoritate superioris licita est. *cap. inter de Præbendis, cap. quæstum, cap. cum vniuersorum. & cap. cum olim. & cap. ad quæstiones, de rerum permutat. & cap. vnico eodem tit. lib. 6. & Clement. vnica, de Rerum permutat. & tenet omnes doctores.*

Cuius autem superioris consensus requiratur, traditur in *cap. quæstum de rerum permutat. cap. admonet 4. de Renunciat.* ubi enim affirmatur requiritur consensus Episcopi. Nomine Episcopi venit intelligendus qui habet iurisdictionem Episcopalem, etiam si dignitatem Episcopalem non habeat, vt est capitulum sede vacante, ita Suar. *lib. 4. cap. 32. num. 11.* cum glossa *in dicta elem. vnica de rerum permutat. verbo concedatur.* & ibi Zabarella q. 12. & Rota *decis. 111. q. 312.* alijs in *tit. de rerum permutat. decis. 5. Et 6. in nouis.*

6. Difficultas est de prælato inferiore non habente Episcopalem iurisdictionem pertinente tamen ad ipsum collatione beneficiorum, an inquam approbatio eius sufficiat ad permutationem faciendam absque consensu Episcopi?

Et quidem si habeat præscriptam consuetudinem approbandi permutationes, nemini est dubium sufficere cum ratione consuetudinis ius acquirat, vt ex *Rebuffo, & glossa* notauit Suar. *supra* & Lessius *lib. 2. cap. 34. dub. 36. num. 196.* si vero non habeat hæc consuetudinem etiam ad ipsum pertinet collatio, seu institutio beneficiorum, non sufficit ad permutationes approbandas ita Suar. *lib. 4. c. 32. n. 14.* affirmans esse communem sententiam, & in praxi sequendam. Nihilominus tamen sufficere huius approbationem, neque requiri consensum Episcopi tenet expresse Angel. *verbo permutatio num. 5. Syluest. pi tenet expresse Angel. verbo permutatio num. 5. Syluest. permutatio 2. q. 2. Sotus lib. 9. q. 5. art. 2. Et q. 7. art. 2. & vt probable defendit Suar. *supra*, & verè est, & videtur probari*